

Konya ovası sulama idaresinin 1932 senesi bütçe kanununun 6 ncı maddesinin değiştirilmesi ve mezkûr kanuna bazı maddeler ilâvesi hakkında 1/479 numaralı kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/10

1 - I - 1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Konya ovası sulama idaresinin 1932 senesi bütçe kanununun altıncı maddesinin tadili ve bazı maddeler ilâvesi hakkında Ziraat vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 29 - XII - 1932 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Konya ovasını sulamakta olan Beyşehir gölü yatağındaki su seviyesinin bir çok senelerdenberi muntazaman sukut etmekte olduğu mahallinden alınan malûmattan ve muhtelif senelerin göldeki su seviyelerini gösteren grafiklerin tetkikinden anlaşılmaktadır. Bu bapta tetkikatta bulunmak üzere Konya sulama sahasına izam kılınmış olan ziraat mütehasssılarımızla Nafia vekâleti sular mütehasssının raporları, gölü besleyen ırmakların getirdiği ve gölde biriktirdiği suyun, gölde vukubulan zayıat ile sulama işine sarfolunan su miktarına tekabül edemediği ve kış esasında göl, gayet bol kar yağmur sularile kabarmadığı takdirde gelecek seneler ve hatta önümüzdeki sene için bile vaziyetin endişeli olduğunu göstermektedir.

Bu gün Beyşehir gölündeki su barajından akamayacak bir seviyeye düşmüş bulunmaktadır. Bu hale karşı düşünülen ilk tedbir kışın gölde teraküm edecek olan suları yazın son derece itinalı bir tasarrufla kullanarak elyevm sulama hudutları dahiline alınmış olan sahanın sulanmasını temine çalışmak ve bu maksat uğrunda ihtiyatî bir tedbir olmak üzere ve Nafia vekâleti mütehasssının raporu veçhile barajda az masrafla ufak bir tadilât yaparak gölün yatağında kalmakta olan sudan bir miktar daha fazla su alınmaktadır.

1931 numara ve 26 - V - 1932 tarihli kanunun 6 ncı maddesi mucibince (umum sulama tesisatının ova köylerindeki gayrimuntazam şebekesinin ıslahına ve Konya civarında kanalların yeniden küşadına sarf ve beş senede itfa edilmek üzere Maliye vekâletinin kefaletile sulama idaresine 90 bin liralık istikraz akti mezuniyeti) verilmiştir.

Yukarıda arz ve teşrih edildiği veçhile göldeki su miktarı mevcut şebekenin tevsiiine müsait görülmemekte olduğundan bu şebekenin tevsii keyfiyetinin müsait bir zamana taliki suretile, yapılacak bu istikrazın ova köylerindeki gayrimuntazam şebekenin ıslahına ve barajda yapılacak tadilât masraflarına hasrı zarurî görülmektedir. Buna binaen salifülârz 1931 numaralı kanunun altıncı maddesinin bu esas dairesinde tadili icap etmektedir.

Bundan başka sulama sahasının gayrimuntazam şebekelerindeki 2 nci 3 üncü derecede mütemmim kanalların henüz yapılmamış olması sulama işinde pek fazla miktarda su israfat ve zayıfına meydan verdiği gibi aynı zamanda halk ta sulama ameliyatında pek ziyade müşkülâta maruz bulunmaktadır.

Sulama idaresi kadar halk ta bu günkü vaziyetten müşteki ve bunun ıslahına hahişker olduğundan sulama ücretlerinden **bakaya borçlarına** mukabil kendi köyleri arazisi dahilinden geçen gayrimuntazam esas ve bunların ikinci, üçüncü derecedeki mütemmim kanalları inşaatında çalışmak istedikleri sulama idaresinin işarlarından anlaşılmaktadır. Sulama idaresi kendi geliri ile işlerini idare ve tanzim ve ıslaha mecbur bir müessese olduğundan halktaki matlubatını tahsil edemediği müddetçe pek lüzumlu olan bu ıslahatı yapamamakta ve bu günkü tahsilât ile aneak zarurî olan idare masarifini karşılayabilmekte ve halk ise bakaya borçlarını kapayamayacak bir darlık içinde bulunmakta olduğundan hem köylerinin sulama tesisatının tesrii ikmalini temin etmek ve hem de kendilerini birikmiş borçlarının bir kısmından olsun kurtarmak için arzu eden köylerin borçlarına mukabil bu ıslahat işlerinde bilamel çalışmak hususundaki meyil ve heveslerinden istifade etmek iktiza etmektedir. Halk bu hususta ne kadar gayret gösterirse sulama sahasındaki noksan işler de o nisbette sürat ve kolaylıkla meydana gelecektir. Binaenaleyh bu işin de bütçe esasları dairesinde hal ve tedviri için sulama idaresinin 1932 malî senesine ait 26 - V - 1932 tarih ve 1981 numaralı bütçe kanununun 6 nci maddesinin tadilile mezkûr kanuna müzeyyel iki maddenin ilâvesi lüzumuna dair esbabı mucibedir.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 42

Esas No. 1/479

4 - I - 1933

Yüksek Reisliğe

Konya ovası sulama idaresinin 1932 malî senesi bütçe kanununun 6 nci maddesinin tadili ve bu kanuna bazı maddeler ilâvesi hakkında Ziraat vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 29 - XII - 1932 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasile esbabı mucibesinin gönderildiğine dair Başvekâleti celilenin 1 - I - 933 tarih ve 6/10 numaralı tezkeresi encümenimize havale buyurulmuş olduğundan Ziraat vekili beyin huzurile mütalea ve tetkik olundu.

Beysşehir gölünün seviyesi kurak senelerin kısa fasllarla tevalisi 1925 - 1926 senelerinde gölden fazla su alınması yüzünden fazla sukut etmiş ve kanal radyesinden itibaren daima mahfuz kalması lâzımgelen 1,5 metrelik ihtiyat fark seviyesi 20 - 30 santimetreye kadar düşmüştür. Farkı seviye kanalda suyun seyelanını temine kâfi gelemeyeceğinden önümüzdeki bahar mevsiminde sulama şebekesinden istifade edilebilmesi için kanalın mebdinde behemehal bir ameliye yapılmasına lüzum bulunduğu tahakkuk etmiştir. İdarenin 1932 malî senesi bütçe kanunile gayrimuntazam şebekenin ıslahı için 90 000 liralık istikraz salâhiyeti verilmişti. Bu paranın, yukarıda arzedilen şerait dahilinde munhasıran gayrimuntazam şebekenin ıslahına hasredilmesinde bir fayda mutasavver olamayacağından tereihan suyun seyelanını temine matuf ameliyata sarfedilmesi ve aneak gayrimuntazam şebekeden zarurî ve acil görünen kısımlarının ıslahı ile iktifa edilmesi encümenimizce muvafık görülerek bütçe kanununun 6 nci maddesinin bu maksada göre tadil edilmesi kabul edilmiştir.

İçinde bulunduğumuz senelerde bakayanın tahsili müşküldür; esasen tatbikat hataları ve küçük arkların noksanı yüzünden arazisi tamamen sulanmadığı halde sulama ücreti talebi karşısında kalmış olan bir kısım çiftçiler bakaya tahsilâtından fazla müştekidir. Bakayadan olan matlubatın borçluların çalışma bedelile mahsup edilmesi iyi tatbik edildiği takdirde hem şikâyetleri bertaraf edecek ve hem de bizatihi tesisatın ve çalışanların nefine matuf bir tedbir olacaktır. Bu itibarla encümenimiz bu husustaki teklifi dahi muvafık bularak kabul eylemiştir.

Tadile ait olan kısım ile hüküm ilâvesine müteallik olan kısmı birbirinden ayırarak ayrı ayrı iki lâyiha haline koymak ve yazılış tarzını değiştirmek suretile yeniden hazırladığımız lâyihayı Umumi heyetin yüksek tasvibine arzederiz.

Reis Gümüşane <i>H. Fehmi</i>	Reis vekili Konya	M. M. Konya <i>K. Zaim</i>	Aza Bursa <i>Dr. Galip</i>	Aza Çorum <i>Mustafa</i>	Aza Erzurum <i>Asım</i>
Aza Elâziz <i>H. Tahsin</i>	Aza Isparta <i>Mükerrem</i>	Aza Kayseri <i>A. Hilmi</i>	Aza Yongat <i>S. Sırrı</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Konya ovası sulama idaresinin 1932 senesi bütçe-
sinde yapılacak tadil ve ilâve olunacak maddeler
hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1 — Konya ovası sulama idaresinin 1932 mali senesi bütçesinin 6 ncı maddesi aşağıda yazıldığı şekilde tadil edilmiştir:

(Umum sulama tesisatının ova köylerindeki gayrimuntazam şebekesinin ıslahına ve Beyşehir barajında yapılacak tadilâta tahsisen sarfolunmak ve ihtiyaç nisbetinde ve Ziraat vekâletinin müsaa-desile peyderpey alınmak ve beş senede itfa edilmek şartile ve Maliye vekâletinin kefaletile Sulama idaresi 90 bin liraya kadar istikraz aktine mezundur.)

MADDE 2 — Mezkûr kanuna aşağıda yazılı maddeler ilâve olunmuştur:

MÜZEYYEL MADDE 1 — (Gayrimuntazam şebekelerin ıslah edilmemiş esas kanallarının ıslahı ile tâli kanalların açılması işlerinde sulama ücretinden bakaya borcu olan zürra istihdam edilir. Bunların Sulama idaresinin tayin edeceği ücret miktarına göre tahakkuk edecek yevmiyeleri borçlarına mahsuben bütçeye bir taraftan irat ve diğer taraftan masraf kaydolunur.)

MÜZEYYEL MADDE 2 — (Her köyün şebekesine ait olan işlerde o köy halkı tercihan istihdam olunur.)

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye, Nafia ve Ziraat vekilleri memurdur.

29 - XII - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Dr. Reşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

*Konya ovası sulama idaresinin 1932 mali senesi
bütçe kanununda bazı tadilât icrasına
dair kanun lâyihası*

MADDE 1 — Konya ovası sulama idaresinin 1932 mali senesi bütçe kanununun altıncı maddesi aşağıda yazılı olduğu gibi tadil edilmiştir:

(Sulama idaresi, umum sulama tesisatının ova köylerindeki gayrimuntazam şebekesinin ıslahına ve Beyşehir gölü barajında yapılacak tadilâta tahsisen ihtiyaç tahakkuk ettikçe Ziraat vekâletinin tasvibile peyderpey alınıp sarfedilmek ve beş senede itfa edilmek üzere Maliye vekâletinin kefaletile doksan bin liraya kadar istikraz aktine mezundur.)

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye, Nafia ve Ziraat vekilleri memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

*Konya ovası sulama idaresinin 1932 mali senesi
bütçe kanununa bazı maddeler tezyiline dair
kanun lâiyhası*

MADDE 1 — Gayrimuntazam şebekelerin ıslah edilmemiş esas kanallarının ıslahile tâli derecedeki kanalların açılması işleriyle sulama ücretinden bakiye boreu olan çiftçiler istihdam olunabilir. Ancak her köyün şebekesine ait olan işlerde o köyün halkı tercihan istihdam olunur.

MADDE 2 — Bu işlerde çalışacak olan çiftçilerin sulama idare meclisi tarafından tayin edilecek yevmî ücret miktarlarına göre tahakkuk edecek istihkakları borçlarıyla mahsup ve bir taraftan bütçeye merbut varidat cetvelinin 4 üncü faslına irat ve diğer taraftan masraf cetvelinin 3 üncü faslına 2 nci maddesine masraf kaydedilir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye, Nafia ve Ziraat vekilleri memurdur.